

कुमाख राजपत्र

खण्ड-६

रागेचौर, सल्यान

संख्या-५

कार्तिक १९, २०७९

भाग-२

कुमाख गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

कुमाख गाउँपालिकाको बालउद्धार कोष सञ्चालन कार्यवधि, २०७९

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७९।०७।०४

प्रस्तावना:

नेपालको संबन्धित २०७२ को धारा ३९ को बालबालिकाको हकको कार्यान्वयन गर्न र स्थानीय सरकार ऐन, २०७४ को दफा १०२ उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कुमाख गाउँपालिकाको बालउद्धार कोष सञ्चालन कार्यवधि, २०७९ तयार गरिएको छ ।

१) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(क) यो कार्यविधिको नाम “कुमाख गाउँपालिकाको बालउद्धारकोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७९ रहनेछ ।

(ख) यो कार्यवधि गाउँकार्यपालिकाको बैठकले पारति गरी गाउँपालिकाको अध्यक्षबाट प्रमाणीकरण गरेको मतिदिखि लागू हुनेछ ।

२) परभाषा:

वषिय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा:

(क) “बालउद्धार कोष ”भन्नाले कुमाख गाउँपालिकाले आपतकालनि अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धारका लागि खिडा गरेको कोष सम्झनु पर्दछ ।

(ख) “गाउँपालिका” भन्नाले कुमाख गाउँपालिका लाई सम्झनु पर्नेछ ।

(ग) “आपतकालनि अवस्थामा रहेका बालबालिका” भन्नाले देहायका अवस्थाका बालबालिका सम्झनु पर्दछ ।

(१) जोखमिपूर्ण श्रममा संलग्न रहेको,

(२) हराएको वा बेवारसि अवस्थामा फेला परेको,

(३) ऋणको कारणले बन्धकमा रहेको वा जवरजस्ती श्रमबाट पीडति भएको,

(४) शारीरिक वा मानसिक यातना वा भेदभाव जस्ता दुर्व्यवहारबाट पीडति भएको,

(५) दूर्घटना भएको, प्राकृतिक वा दैवी प्रकोपमा परेको,

(६) बाबु वा आमा कारागार वा हरिसतमा रहेको वा कुनै कसूरसँग सम्बन्धति रहेको कारणले बेवारसि भएको,

(७) यौनशोषण, यौन दुर्व्यवहार, बेच बखिन वा ओसार पसारमा परेको,

(८) हिसाबाट प्रभावति भएको,

(९) बाबु आमा वा संरक्षकबाट बञ्चति भएको,

(१०) अपाङ्गता भएको,

(११) सुस्त मनस्थिति भएको,

(१२) अपहरण वा शरीर बन्धकमा परेको,

(१३) सडक बालबालिका,

(१४) एच.आई.भी. एड्स संक्रमति भएको,

(१५) समतिलि तोकेको अन्य बालबालिका,

(घ) “समति” भन्नाले नयिम ७ बमोजमिको कोष सञ्चालक समति समझनु पर्दछ ।

३. कोषको स्थापना:

१) आपतकालनि अवस्थामा रहेका बालबालिकालाई तत्काल उद्धार, राहत र पुनःस्थापना गर्ने काम समेतका लागि कुमाख गाउँपालिकाले एक कोष खडा गर्नेछ ।

२) कोषमा देहाय बमोजमिको रकम जम्मा गर्न सकिन्छ ।

क) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम,

ख) कुमाख गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट छुट्याइएको रकम

ग) वभिन्न संघ संस्था वा व्यक्तिबाट सहयोग स्वरुप प्राप्त रकम,

घ) अन्य कुनै आन्तरिक तथा बाह्य स्रोतबाट प्राप्त रकम,

ङ) बैंक खातामा रहेको मौजातबाट प्राप्त ब्याज रकम ,

४. कोषमा रकम जम्मा गर्ने :

बालबालिकाको क्षेत्त्रमा बालबालिकाको हक हतिको संरक्षण तथा वपिदमा परेका बालबालिकाको उद्धारको लागि गाउँपालिकाले वार्षिक रुपमा कार्यपालिकाले तोके बमोजमिको रकममा नघटाई कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

५. कोषको उपयोग:

कोषमा रहेको रकम देहायको कामको लागि उपयोग गरिन्छ:

- (क) आपतकालीन अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार गर्न,
- (ख) आपतकालीन अवस्थामा रहेका बालबालिकालाई राहत दनि तथा पुनर्स्थापना गर्न,
- (ग) समतिबिाट स्वीकृत कार्यक्रम सञ्चालन गर्न,
- (घ) समतिबिाट गरनि कार्यक्रमको अनुगमन गर्न,
- (ङ) बालबालिकाको हक हति सम्बन्धमा समतिलि तोके बमोजमिको अन्य काम गर्न गराउन,

६. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकनि:

- १) कोषको रकम नयिम ५ मा लेखिए बाहेकको अन्य काममा उपयोग गर्न सकनि छैन ।
- (२) उपनयिम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कोषको कुल खर्चको पाँच प्रतिशतसम्मको रकम समतिको सचिवालय तथा बैठक सञ्चालन गर्न लाग्ने खर्चको लागि उपयोग गर्न सकनिछ ।

७. समतिगठन:

७.१ कोषको संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनको लागि एक कोष संचालन समति रहनेछ ।

७.२. समतिको गठन देहाय बमोजमि हुनेछ ।

- (क) गाउँपालिका अध्यक्ष - अध्यक्ष
- (ख) सामाजिक विकास समतिसंयोजक - सदस्य
- (ग) बालमैत्री स्थानीय शासन गाउँसमतिबिाट एक जना - सदस्य
- (घ) प्रहरी प्रमुख, इलाका प्रहरी कार्यालय - सदस्य

(ङ) बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत गैर सरकारी संस्थाहरुमध्ये समतिलि ताकेको संस्थाबाट प्रतिनिधित्व हुने गरी एक जना महिला सहति दुई जना सदस्य

(च) गाउँस्तरीय बाल संजाल समितिको अध्यक्ष - सदस्य

(छ) महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा प्रमुख -सदस्य सचिव

खण्ड (ड) बमोजमिको सदस्यको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ ।

८. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजमि हुनेछ ।

(क) आपतकालीन अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार गर्ने, पुनर्स्थापना गर्ने तथा त्यस्ता बालबालिकालाई राहत दनि सम्वन्धमा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,

(ख) कुनै बालबालिका आपतकालीन अवस्थामा रहेका बालबालिका भए वा नभएको निर्धारण गर्ने,

(ग) स्वीकृत कार्यक्रमको लागी कोष परचालन गर्ने वा गराउने,

(घ) स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन भए नभएको सम्वन्धमा अनुगमन गर्ने,

(ङ) आपतकालीन अवस्थामा रहेका बालबालिकालाई राहत स्वरुप दिने रकमको मापदण्ड बनाई लागू गर्ने,

(च) आपतकालीन अवस्थामा रहेका बालबालिका सम्वन्धि अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने, वा

(छ) आपतकालीन अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार गर्ने,

(ज) आपतकालीन अवस्थामा रहेका बालबालिकालाई राहत दनि र पुनर्स्थापना गर्ने,

(झ) समितिबाट गरनि कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने वा गराउने,

(ञ) बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थासँग समन्वय गर्ने,

-
- (ट) समितिलिाई तत्काल आवश्यक नपर्ने कोषमा रहेको रकम उपयुक्त ठाउँमा लगानी गर्ने,
- (ठ) कोष बृद्धिको लागि स्रोतको खोजी गर्ने,
- (ड) आपतकालीन अवस्थामा रहेका बालबालिका सम्बन्धी अन्य काम गर्ने वा गराउने।

९. समितिको बैठक र नरिणयः

- (१) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।
- (२) समितिको बैठक अध्यक्षले ताकेको मति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) समितिको बैठक बस्नुभन्दा कम्तमा चौबीस घण्टा अगावै समितिको सदस्य सचविले बैठकमा छलफल हुने कार्यसूची सहितको सूचना सबै सदस्यहरुलाई दनिपर्नेछ ।
- (४) समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतशितभन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थति भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको माननिन्छ ।
- (५) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको अध्यक्षले गर्नेछ र नजिको अनुपस्थितिमा समितिका उपस्थति सदस्यहरुले आफू मध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ ।
- (६) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले नरिणायक मत दनिन्छ ।
- (७) समितिले आवश्यकता अनुसार कुनै कर्मचारी, पदाधिकारी वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रुपमा भाग लनि आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
- (८) समितिको नरिणय समितिको सदस्य- सचविले प्रमाणति गरी राख्नेछ ।
- (९) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यबधि सो समिति आफैले नरिधारण गरे बमोजमि हुनेछ ।

१०. समतिको प्रशासनकि खर्च:

समतिको प्रशासनकि खर्च कोषमा जम्मा भएको रकम र सो कोषबाट प्राप्त व्याज रकमको ५ प्रतिशत भन्दा बढी हुने छैन ।

११. खाता सञ्चालन:

क) कोषको रकम समतिको निर्णय बमोजमि कुनै वाणजिय बैंकको खाता खोली जम्मा गर्नु पर्दछ ।

ख) उपदफा (क) बमोजमि खाता सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

१२. कोषको लेखा र लेखा परिक्षण:

(१) कोषको आय व्ययको लेखा गाउँपालिकाले अपनाएको लेखा प्रणाली बमोजमि राख्नेछ ।

(२) कोषको लेखा परीक्षण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

१३. कोषको रकम फ्रजि नहुने:

प्रचलति कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कोषको रकम खर्च नभई आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बाँकी रहेमा त्यस्तो रकम फ्रजि हुनेछैन ।

१४. प्रतविदन पेश गर्ने:

(१) समतिलि आफूले गरेको कार्यको वार्षकि प्रतविदन कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपनयिम (१) बमोजमिको प्रतविदन समतिलि सार्वजनकि गर्न सक्नेछ ।

१५. बैठक भत्ता:

समतिका अध्यक्ष र सदस्यले समतिको बैठकमा भाग लिए वापत गाउँकार्यपालिकाले तोके बमोजमिको रकम बैठक भत्ता वापत पाउनेछन् ।

१६. अभिलेख राख्ने:

समतिलि आफूले गरेको काम कारवाहीको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।

१७. निर्देशन दनि सक्ने:

- (१) गाउँकार्यपालिकाले समतिको काम कारवाहीको सम्बन्धमा समतिलाई आवश्यक निर्देशन दनि सक्नेछ ।
- (२) उपनयिम (१) बमोजमि गाउँकार्यपालिकाले दिएको निर्देशनको पालना गर्नु समतिको कर्तव्य हुनेछ ।

१८. अधिकार प्रत्यायोजन:

समतिलि यस कार्यबधि बमोजमि आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार समतिको संयोजक, सदस्य वा गाउँकार्यपालिकाले तोकेको कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

२०. कोष खारेज हुन सक्ने:

- (१) कुनै कारणबस कोष सञ्चालन गर्न आवश्यक नभएमा गाउँकार्यपालिकाले खारेज गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपनयिम (१) बमोजमि कोष खारेज भएमा कोषको रकम हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्णय गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट हुनेछ ।

आज्ञाले

राजेन्द्र कुमार चन्द

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत